

ข่าวเหตุมติบัณฑิตไทยสภา

เดือนธันวาคม ๒๕๖๗ ปีที่ ๓๗ ฉบับที่ ๔๒๕

โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗

<http://www.thethaibar.or.th>

วันพ่อแห่งชาติ

๕ ธันวาคม ๒๕๖๗

ข่าวเหตุมัณฑิตยสภา

พิธีวางพวงมาลาถวายสักการะพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ประจำปี ๒๕๖๗

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ว่าที่ร้อยตรีถวัลย์ รุยาพร เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา พร้อมด้วย นายสมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์ เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นายสมชาย จุณินดี รองเลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์ นายอรรถพล ใหญ่สว่าง รองเลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นายสมชัย ทิมอาวุธ มารุญญิก นายเกียรติขจร วัฒนสวัสดิ์ บรรณารักษ์ นายโกวิท ศรีไพโรจน์ นายทะเบียนทนายความ ผู้อำนวยการกอง และพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ร่วมวางพวงมาลาถวายสักการะพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณลานพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าอาคารเนติบัณฑิตยสภา ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดพิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ประจำปี ๒๕๖๗

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ว่าที่ร้อยตรีถวัลย์ รุยาพร เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา เป็นประธานในพิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ประจำปี ๒๕๖๗ ณ ห้องพระ ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา โดยมีนายสมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์ เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นายสมชาย จุณินดี รองเลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์ นายอรรถพล ใหญ่สว่าง รองเลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นายโกวิท ศรีไพโรจน์ นายทะเบียนทนายความ ผู้อำนวยการกอง และพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ร่วมพิธีฯ

เหืองจากปก

๕ ธันวาคม วันพ่อแห่งชาติ

พศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง^(๑)

วันน้อมรำลึกพ่อของแผ่นดิน คือ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นพระมหากษัตริย์ไทย รัชกาลที่ ๙ แห่งราชวงศ์จักรี ทรงพระบรมราชสมภพเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ ณ โรงพยาบาลเมตต์ออบิรัน เมืองเคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทรงขึ้นครองราชย์เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ และสืบราชสมบัติยาวนานกว่า ๗๐ ปี

ปฐมบทของวันพ่อแห่งชาติ

ประเทศไทยจัดงาน **วันพ่อแห่งชาติ** ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ โดย **คุณหญิงเนือกพิภย์ เสมรสุต** นายกสมาคมผู้อาสาสมัครและช่วยการศึกษาเป็นผู้คิดริเริ่มกำหนดให้ตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคม ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

(๑) ที่ปรึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

อ่านต่อหน้า ๔

สารบัญ

คณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำ

- อนุกรรมการประชาสัมพันธ์

ประธานฝ่ายอำนวยการ

- นายพีระพัฒน์ อิงพงษ์พันธ์

รองประธานฝ่ายอำนวยการ

- รศ.ดร.ภูมิ นุศลศิลป์

ฝ่ายอำนวยการ

- นางสาวปิยาภรณ์ พิสิฐพิภย์
- นางศศธร เทพไตรรัตน์
- ดร.กนก จุลมนต์
- ดร.วิทยา นิตธรรม
- นายทีปกร โทมลพันธ์พร
- นายทรงพล สุวรรณพงษ์
- นายธนดล สุวณิชะฤทธิ์
- ดร.นพพล ชุกสีน
- ดร.ศศิธร อิ่นโต
- พศ.ดร.ศรีพัชรา สิกธิคำจาง

กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ

- นางสาวนาถสินี ยุติธรรมดำรง

รองบรรณาธิการ

- นายहितถพงษ์ เทียมพันธ์พงศ์
- นายวินท์ ชัยภักดิ์รภักดิ์
- นายทีปกร โทมลพันธ์พร
- นายทรงพล สุวรรณพงษ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

- นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์
- นายมนต์ชัย ชนิทรสิลา
- นายสกุลยุช หอพิบูลสุข
- นายอำนาจ เนตยสุภา
- นายมนตรี ยะรังษี
- นางสาวกิตตา พิทักษ์สันติสุข
- พศ.ดร.ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์
- นางสุจิตรา แสงสายพันธ์ อภิญญาสกุล
- ดร.สันติ ผวกองคำ
- นายสิริสิทธิ์ อนันตสมบูรณ์
- นายมณฑล อรรถนลยุคล
- นางสาวสุธารณี ศรีวิพัฒน์
- พศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง

ฝ่ายดำเนินการ

- นางพรรณวรินทร์ แดงอ่อน
- นายสิทธิฤทธิ์ ไสวณิชะ

หน้าปก

วันพ่อแห่งชาติ

๒

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

๓

สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก

๔

เนื่องจากปก “๕ ธันวาคม วันพ่อแห่งชาติ”

๕

ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ

๘

เจาะฎีกาเด่น

๑๒

ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

๑๕

วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง

๑๘

ถาม-ตอบ การบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตอนจบ)

๒๒

มุขข่า

๒๓

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

๒๔

บรรณาธิการแถลง

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา เป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

รวมทั้งยังเป็นการยกย่อง "พ่อ" ผู้มีพระคุณและมีบทบาทสำคัญต่อครอบครัว

การขยายความสำคัญของ ๕ ธันวาคม

ภายหลังการเสด็จสวรรคตของในหลวงรัชกาลที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ สำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกประกาศ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เรื่อง กำหนดวันสำคัญของชาติไทย มีใจความสำคัญให้วันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี เป็นวันสำคัญของชาติไทย ๑) เป็นวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ๒) เป็นวันชาติ และ ๓) เป็นวันพ่อแห่งชาติ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

อธิบายเชิงขยายความได้ดังนี้

๑. วันที่ ๕ ธันวาคม เป็นวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเพียงใด ประชาชนคนไทยยังคงน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันประเสริฐ และเกิดทูนพระองค์ด้วยความรัก ความศรัทธา โดยตลอดระยะเวลา ๗๐ ปีที่ผ่านมา พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจมากมาย เพื่อให้ประชาชนคนไทยทุกคนมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๒. วันที่ ๕ ธันวาคม "เป็นวันชาติไทย" "วันชาติ" โดยทั่วไปมักจะหมายถึง วันเฉลิมฉลองที่ประเทศนั้น ๆ ได้รับอิสรภาพ เป็นเอกราช หรือเป็นวันสถาปนาประเทศ รัฐ ราชวงศ์ วันพระบรมราชสมภพของกษัตริย์ วันเกิดประมุขของรัฐ หรืออาจจะเป็นวันที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อื่น ๆ แต่มักจะถือเป็นวันหยุดประจำชาติ ซึ่ง "วันชาติ" ของแต่ละประเทศจะเป็นวันใดขึ้นอยู่กับ การกำหนดของประเทศนั้นๆ โดยความเป็นมาของ "วันชาติไทย" นั้น จากเดิมกำหนดให้เป็นวันที่ ๒๔ มิถุนายน โดยวันที่ ๒๔ มิถุนายน เป็น "วันชาติไทย" ได้ ๒๑ ปี ต่อมา ในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๐๓ รัฐบาลในขณะนั้นมีความเห็นว่า เพื่อให้เป็นไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศ และเป็นการสมเกียรติสมควรสมควรจิตใจของบุคคลในชาติ ให้ถือวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็น "วันชาติ" มาจนถึงปัจจุบัน

ความสำคัญระดับนานาชาติ

๕ ธันวาคม นอกจากจะเป็นทั้งวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพในหลวงรัชกาลที่ ๙ วันชาติไทย และวันพ่อแห่งชาติ ยังเป็น "วันดินโลก" โดยมีเจตนารมณ์ให้ผู้คนได้ร่วมตระหนักและเห็นความสำคัญของทรัพยากรดิน

"วันดินโลก" เกิดขึ้นระหว่างการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติได้มอบให้ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สตีเฟน นอร์ตคลิฟฟ์ เดินทางเข้าเฝ้าฯ เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล **The Humanitarian Soil Scientist** หรือ **รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม** แต่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ เนื่องจากพระองค์ทรงมีโครงการในพระราชดำริด้านการพัฒนา "ดิน" มากมาย อาทิ โครงการหญ้าแฝก โครงการแก่งดิน โครงการแก้ดินเปรี้ยว เป็นต้น

สิ่งที่รำลึกถึงวันพ่อแห่งชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงมีคุณูปการแก่พสกนิกรชาวไทยอย่างอเนกอนันต์ ย่อมมีสิ่งเตือนใจให้รำลึกถึงจำนวนมาก แต่ผู้เขียนขอเสนอสิ่งที่โดดเด่นไว้ ๒ สิ่ง ได้แก่

๑. ดอกไม้วันพ่อ คือ ดอกพุทธรักษา เนื่องมาจากดอกไม้ชนิดนี้มีสีเหลืองสวยงาม ตรงกับสีของวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ (วันจันทร์) อีกทั้งยังเป็นพันธุ์ไม้มงคลที่เชื่อกันว่าเป็นตัวแทนของพระพุทธรูปที่คอยปกป้องรักษาโลกให้มีแต่ความสงบสุข ไม่เกิดเรื่องที่ทำให้มีแต่ความเดือดร้อนใจ และรอดพ้นจากอันตรายทั้งปวง ฉะนั้น ดอกพุทธรักษา จึงเป็นดอกไม้ประจำวันพ่อแห่งชาติที่มีคุณสมบัติหลายประการเหมาะสมครบถ้วน เหมาะสำหรับใช้เป็นตัวแทนเพื่อส่งมอบความเคารพบูชาให้กับพ่อ พร้อมทั้งเป็นการอวยพรให้ท่านได้รับการคุ้มครองปกป้องให้เกิดความสงบสุขปราศจากอันตรายใด ๆ ทั้งปวง

๒. เพลงพ่อแห่งแผ่นดิน เป็นชื่อเพลงเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ขับร้องโดยศิลปินกว่า ๘๐ คน ซึ่งต้นเดือนธันวาคมพสกนิกรชาวไทยจะได้ยินเพลงนี้เป็นประจำทุกปี

ภาพรวมของวันพ่อแห่งชาติ

๕ ธันวาคม เป็นวันหลอมรวมดวงใจของคนไทยทั้งชาติ เพื่อถวายความรำลึกถึงและน้อมนำคำพ่อสอนตลอดทั้งผลงานของพ่อมาใช้ประโยชน์ ซึ่งพระองค์ทรงมีบุษยามิไม่มีผู้ใดจะยิ่งใหญ่เทียบได้ เปรียบกับพระมหากษัตริย์ของกษัตริย์ทั้งปวง (King of King)

ปัญหาจากข้อหาเรียกกฎหมายที่ห่างเหิน

ผลของการทำสัญญาประนีประนอม
ยอมความกรณีลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ^(๑)

สุจิตรา แสงสายัณห์ อภิญาสากุล ^(๒)

ข้อเท็จจริง

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ได้รับสิทธิการเช่าที่ดิน และได้ทำสัญญาเช่าที่ดินกับหน่วยงาน ก. จำนวน ๒ ฉบับ คือ สัญญาเช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคาร ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๙ ระยะเวลาเช่า ๕ ปี โดยผู้เช่าต้องชำระค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์และค่าเช่าที่ดิน และสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อจัดหาผลประโยชน์ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๙ ระยะเวลาจัดหาประโยชน์ ๓๐ ปี โดยผู้เช่าต้องชำระค่าเช่าที่ดิน

ต่อมาหน่วยงาน ก. ตรวจสอบพบว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ค้างชำระค่าเช่าและค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์จำนวนมาก ทั้งยังไม่ก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างให้แล้วเสร็จตามสัญญา หน่วยงาน ก. จึงได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาทั้งสองฉบับเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ รับหลักประกันสัญญา และเรียกเอาค่าเช่าและค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์ที่ค้างชำระแต่ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ไม่ยอมชำระ

หน่วยงาน ก. ยื่นฟ้องห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. เป็นจำเลยที่ ๑ ฐานผิดสัญญาเช่าและธนาคาร ก. เป็นจำเลยที่ ๒ ฐานผิดสัญญาค้ำประกัน ต่อศาล ข. เป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๐๐/๐๐๐๐ ในชั้นพิจารณาคดีของศาลคณะกรรมการของหน่วยงาน ก. อนุมัติให้หน่วยงาน ก. ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. โดยให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ชำระเงินส่วนที่เหลือจำนวน ๗๖๔,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ในวันทำสัญญาประนีประนอมยอมความ และชำระค่าเสียหายอีกปีละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท นับตั้งแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป จนกว่าจะเข้าทำสัญญาใหม่กับหน่วยงาน ก. ยกเลิกการรับหลักประกัน และถอนฟ้องธนาคาร ก. หน่วยงาน ก. จึงได้ถอนฟ้องธนาคาร ก. และได้ตกลงประนีประนอมยอมความกับห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ตามมติคณะกรรมการของหน่วยงาน ก. ดังกล่าว และศาล ข. ได้มีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ตามคดีหมายเลขแดงที่ ๐๐๐/๐๐๐๐

จากนั้นวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ หน่วยงาน ก. กับห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ได้ลงนามในสัญญาเช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคาร ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ และสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อจัดหาผลประโยชน์ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ ซึ่งการจัดทำสัญญาเช่าดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามมติคณะกรรมการของ

หน่วยงาน ก. และคำพิพากษาศาล ข. ตามสัญญาประนีประนอมยอมความเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ตามคดีหมายเลขแดงที่ ๐๐๐/๐๐๐๐

ต่อมาข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ตามประกาศเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ และวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ล้มละลาย ต่อมาศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายของห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ตามมาตรา ๑๓๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

ทั้งนี้ ในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลและศาลมีคำพิพากษาตามยอม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ได้เข้าทำสัญญาดังกล่าวด้วย

ข้อหาเรียก

หน่วยงาน ก. จึงขอหาเรีย่ว่าการที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ได้เข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความในขณะที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วโดยไม่ปรากฏว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้เข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความแทนห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. จะมีผลต่อสัญญาเช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคาร ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ และสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ หรือไม่ อย่างไร

(๑) ส่วนข้อหาเรียกสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขที่ ๒๒๗/๒๕๖๓ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อหาเรียกในบางประเด็น

(๒) อัยการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ตามประกาศเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เรื่องคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เท่านั้นที่มีอำนาจทำสัญญาประนีประนอมยอมความหรือต่อสู้อคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๒๒ (๓) ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. จึงไม่มีอำนาจทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับหน่วยงาน ก. โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงาน ก. เจ้าหนี้ จะได้ทราบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้วหรือไม่ การทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๐๐๐/๐๐๐๐ ของศาล บ. เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จึงเป็นการกระทำโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ เป็นนิติกรรมที่มีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยผลของกฎหมาย ตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐

อย่างไรก็ตาม ภายหลังศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. หลุดพ้นจากการล้มละลายแล้ว ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ได้เข้าทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคาร ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ และสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ กับหน่วยงาน ก. โดยข้อความในสัญญาทั้งสองมิได้อาศัยเพียงแนวทางตามสัญญาประนีประนอมยอมความฉบับดังกล่าว แต่ยังเป็นการทำสัญญาที่มีเงื่อนไขในสัญญาเป็นไปตามมติคณะกรรมการของหน่วยงาน ก. อีกด้วย ดังนั้น การทำสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าวจึงเป็นการทำสัญญาขึ้นใหม่ในขณะที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีความสามารถตามกฎหมายและต่างเข้าทำสัญญาด้วยใจสมัคร มุ่งตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ก. และห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ด้วยเหตุดังกล่าว สัญญาทั้งสองฉบับจึงมีผลสมบูรณ์ใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

หมายเหตุ

๑. หลักการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๕๐

มาตรา ๑๕๐ กำหนดว่า การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย เป็นการพนันวิสัยหรือเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นเป็นโมฆะ

๒. หลักการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย

พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๒ กำหนดว่า เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป

(๒) เก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้อาจจะได้รับจากผู้อื่น

(๓) ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้อคดีใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

มาตรา ๒๔ กำหนดว่า เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว ห้ามมิให้ลูกหนี้อะทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของตน เว้นแต่จะได้กระทำการตามคำสั่งหรือความเห็นชอบของศาล เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้จัดการทรัพย์สิน หรือที่ประชุมเจ้าหนี้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ

ด้วยหลักการตามบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว **เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้นที่มีอำนาจในการจัดการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ รวมถึงการประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้องหรือต่อสู้อคดีใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้** และลูกหนี้น้อมหมุดอำนาจในการจัดการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของตนเองทั้งสิ้น

๓. กรณีมีปัญหาตามข้อหารื้อที่ต่องวินิจฉัยว่า การที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ซึ่งเป็นลูกหนี้ที่ถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลกับหน่วยงาน ก. และศาลมีคำพิพากษาตามยอม โดยหน่วยงาน ก. ไม่ทราบถึงคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ดังกล่าว สัญญาประนีประนอมยอมความจะมีผลผูกพันและบังคับได้หรือไม่ อาจพิจารณาได้ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔/๒๕๑๘ เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ชั่วคราวแล้ว อำนาจในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความหรือดำเนินคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ก็เป็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๒๒ ประกอบด้วยมาตรา ๖ วรรคแปด หนี้นตามสัญญาประนีประนอมยอมความซึ่งลูกหนี้ทำไว้หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวยอมใช้หนี้ให้แก่เจ้าหนี้ผู้ขอรับชำระหนี้จึงไม่สมบูรณ์ เพราะเกิดขึ้นโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๙๔ (๑) ทั้งเชื่อว่าเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นด้วยการสมยอมจึงรับฟังเป็นหลักฐานแห่งหนี้โดยชอบประกอบคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๙๑ วรรคสองไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๒๔ เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้วลูกหนี้อาจกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของตน ถ้าได้กระทำการตามคำสั่งหรือความเห็นชอบของศาลได้ แต่เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลายเท่านั้น เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลายมิได้มีบทบัญญัติให้ศาลมีคำสั่งให้ความเห็นชอบหรืออนุญาตให้ลูกหนี้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความได้เองแต่อย่างใด การที่ศาลทำสัญญาประนีประนอมยอมความให้จะถือว่าศาลให้ความเห็นชอบหรืออนุญาตไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกา ๒๖๓๔/๒๕๓๕ เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้วเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เท่านั้นที่มีอำนาจทำสัญญาประนีประนอม

ยอมความหรือต่อสู้อคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๒๒ (๓) ลูกหนี้ไม่มีอำนาจทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับเจ้าหนี้ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าเจ้าหนี้จะได้ทราบว่าลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้วหรือไม่ หนีตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่ลูกหนี้ได้ทำขึ้นหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้วจึงไม่สมบูรณ์ เพราะเกิดขึ้นโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายตามมาตรา ๙๔ (๑) เจ้าหนี้จึงขอรับชำระหนีตามสัญญาประนีประนอมยอมความและคำพิพากษาตามยอมดังกล่าวไม่ได้

จากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวจึงอาจสรุปได้ว่า **การทำสัญญาประนีประนอมยอมความของลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้วย่อมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ไม่ว่าเจ้าหนี้จะรู้หรือไม่รู้ถึงคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของศาล สัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวจึงมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย ย่อมตกเป็นโมฆะ** ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐

๔. หลักการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๑๓๕ และมาตรา ๑๓๗

มาตรา ๑๓๕ กำหนดว่า เมื่อผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอ ศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายได้ถ้าปรากฏเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจดำเนินการให้ได้ผลเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย เพราะเจ้าหนี้เป็นโจทก์ไม่ช่วยหรือยอมเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายหรือวางเงินประกันตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกร้อง และไม่มีเจ้าหนี้อื่นสามารถและเต็มใจกระทำการดังกล่าวแล้วภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ขัดขึ้นหรือละเลยนั้น

(๒) ลูกหนี้ไม่ควรถูกพิพากษาให้ล้มละลาย

(๓) หนี้สินของบุคคลล้มละลายได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว ถ้าลูกหนี้ปฏิเสธหนี้สินรายใด แต่ลูกหนี้อยอมทำสัญญาและให้ประกันต่อศาลว่าจะใช้เงินให้เต็มจำนวนกับค่าธรรมเนียมด้วยก็ดี หรือถ้าหาตัวเจ้าหนี้ไม่พบแต่ลูกหนี้ได้นำเงินเต็มจำนวนมาวางต่อศาลก็ดี ให้ถือว่าหนี้สินรายนั้นได้ชำระเต็มจำนวนแล้ว

(๔) เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งสุดท้าย หรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ต่อแต่นั้นมาภายในกำหนดเวลาสิบปีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้อีก และไม่มีเจ้าหนี้มาขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย

มาตรา ๑๓๗ กำหนดว่า คำสั่งยกเลิกการล้มละลายไม่กระทบถึงการไต่ที่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กระทำไปแล้ว ส่วนทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายให้ตกแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามที่ศาลกำหนด หรือถ้าไม่ได้กำหนดก็ให้คืนแก่บุคคลล้มละลาย

๕. กรณีตามข้อหาหรือปรากฏว่าหลังจากศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายของห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. แล้ว ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. มีอำนาจทำนิติกรรมสัญญา กับหน่วยงาน ก. หรือไม่ เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓๕ และมาตรา ๑๓๗ ข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่า เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายให้แก่ลูกหนี้แล้ว แม้คำสั่งยกเลิกการล้มละลายดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อการไต่ที่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กระทำไป แต่มาตรา ๑๓๗ กำหนดให้ต้องคืนทรัพย์สินให้แก่บุคคลล้มละลายหรือลูกหนี้ กรณีจึงอาจตีความได้ว่า **เมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย ลูกหนี้มีสิทธิได้รับทรัพย์สินคืนแล้ว จึงกลับมีอำนาจจัดการทรัพย์สินของตนเองได้** ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๑๔๔/๒๕๕๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๑๔๔/๒๕๕๘ เมื่อเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลให้มีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายเนื่องจากมีเจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ ๒ ราย แล้วเจ้าหนี้รายที่ ๑ ขอถอนคำขอรับชำระหนี้ไป ส่วนลูกหนี้ขอวางเงินชำระหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายที่ ๒ พร้อมค่าธรรมเนียมแต่ขอโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ ศาลล้มละลายกลางจึงมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายของลูกหนี้ตามมาตรา ๑๓๕ (๓) ต่อมาเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีความเห็นเกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ต่อศาลล้มละลายกลางและศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ **แม้ศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๑๓๕ (๓) ซึ่งทำให้ลูกหนี้กลับมีอำนาจในการจัดการและทรัพย์สินของตนเองได้** แต่ผลของการยกเลิกการล้มละลายเพราะหนี้สินของลูกหนี้ได้ชำระเต็มจำนวนแล้วตามมาตรา ๑๓๕ (๓) ย่อมทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นหนี้สินทั้งหมดที่อาจขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายไปตามนัยแห่งมาตรา ๑๓๖ เมื่อคดียังมีปัญหาเกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ซึ่งลูกหนี้โต้แย้งอยู่ตามมาตรา ๑๐๔ และมาตรา ๑๓๕ (๓) วรรคสอง อันจะมีผลต่อสิทธิในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้หรือไม่ เพียงใด ดังนั้นศาลย่อมมีอำนาจพิจารณาและสั่งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ได้ ศาลฎีกาจึงต้องพิจารณาอุทธรณ์ของเจ้าหนี้ต่อไป

ดังนั้น กรณีตามข้อหาหรือดังกล่าว เมื่อสัญญาเช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคาร ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ และสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. ได้ทำกับหน่วยงาน ก. ภายหลังจากศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายแล้ว จึงเป็นการทำนิติกรรมเมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. กลับมีอำนาจจัดการทรัพย์สินของตน ไม่เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ อีกต่อไป สัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าวจึงมีผลผูกพันใช้บังคับได้ระหว่างคู่สัญญา

เจาะลึกกาเด่ห

เจตนาทุจริตในความผิดฐานลักทรัพย์
กับการกระทำที่ควบคุมมิให้ผู้เสียหายที่เป็นลูกหนี้เบิกเงินจากบัญชีเงินฝาก

รุ่งสิชัย
บรรณกิจวิจารณ์ ^(๑)

มนต์ชัย
ชินนทรสิลา ^(๒)

ณทัต
นพรัตน์ ^(๓)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓/๒๕๖๖

ผู้เสียหายที่ ๑ เป็นภริยาของผู้เสียหายที่ ๒ ก่อนเกิดเหตุ ผู้เสียหายที่ ๑ กู้เงินจำเลยที่ ๑ หลายครั้งขณะทำงานอยู่ที่เดียวกัน ต่อมาผู้เสียหายที่ ๑ ลาออกจากที่ทำงานและยังคงผ่อนชำระหนี้จนถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑ จึงเริ่มผิดนัดไม่ชำระหนี้ จำเลยที่ ๑ ไม่สามารถติดต่อผู้เสียหายที่ ๑ ได้อีก ต่อมาจำเลยที่ ๑ สืบพบที่อยู่ของผู้เสียหายที่ ๑ คืนวันเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ พร้อมพวกอีกหนึ่งคนจึงขับรถกระบะไปบ้านของผู้เสียหายทั้งสอง แล้วร่วมกันบุกรุกเข้าไปในบ้านเพื่อทวงหนี้ ผู้เสียหายที่ ๑ บอกว่ายังไม่มีเงิน ระหว่างนั้นผู้เสียหายที่ ๒ กลับมาถึงบ้านพอดี จึงทราบเรื่องที่เกิดขึ้น จำเลยที่ ๑ หันไปคุยกับพวกว่า“เอาใจดีพี่”พวกของจำเลยที่ ๑ บอกให้รอถึงสิ้นเดือนหากไม่ชำระจะกลับมายึดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ผู้เสียหายที่ ๒ ไม่ยินยอม จำเลยที่ ๑ จึงพูดเสียงดังสั่งให้ผู้เสียหายทั้งสองลบแอปพลิเคชันธนาคารบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหายทั้งสอง ระหว่างนั้นพวกของจำเลยที่ ๑ เดินอยู่ใกล้ ๆ ใช้มือกุมที่เอว มีลักษณะคล้ายอาวุธปืน ผู้เสียหายที่ ๑ จึงยอมทำตามคำสั่ง

จากนั้นจำเลยที่ ๑ พูดเสียงดังข่มขู่ให้ผู้เสียหายทั้งสองส่งมอบสมุดบัญชีเงินฝากกับบัตรเอทีเอ็มให้แก่อำเลยที่ ๑ และให้ผู้เสียหายที่ ๑ ลงลายมือชื่อในสัญญากู้เงินตามจำนวนเงินต้นและดอกเบี้ยที่ค้างชำระโดยให้ผู้เสียหายที่ ๒ ลงลายมือชื่อเป็นพยาน จากนั้นบอกให้ผู้เสียหายที่ ๑ ตามไปกรอกข้อความในสัญญากู้ให้เรียบร้อยที่สถานีตำรวจ แล้วจำเลยทั้งสองกับพวกก็กลับไป เมื่อผู้เสียหายทั้งสองเดินทางไปที่สถานีตำรวจกลับไม่พบจำเลยทั้งสองกับพวก

โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองขอให้ลงโทษฐานร่วมกันกรรโชก ร่วมกันบุกรุกในเวลากลางคืนและร่วมกันปล้นทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อกระทำความผิดหรือพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนว่าจำเลยทั้งสองมีความผิดฐานร่วมกันกรรโชกและร่วมกันบุกรุกในเวลากลางคืน ยกฟ้องข้อหาร่วมกันปล้นทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อกระทำความผิด หรือพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม โจทก์ยื่นฎีกาโดยอัยการสูงสุดรับรองให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงเฉพาะข้อหาร่วมกันปล้นทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อกระทำความผิด หรือพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม

(๑) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งผู้พิพากษาศาลฎีกา.

(๒) ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์.

(๓) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลจังหวัดภูเก็ต.

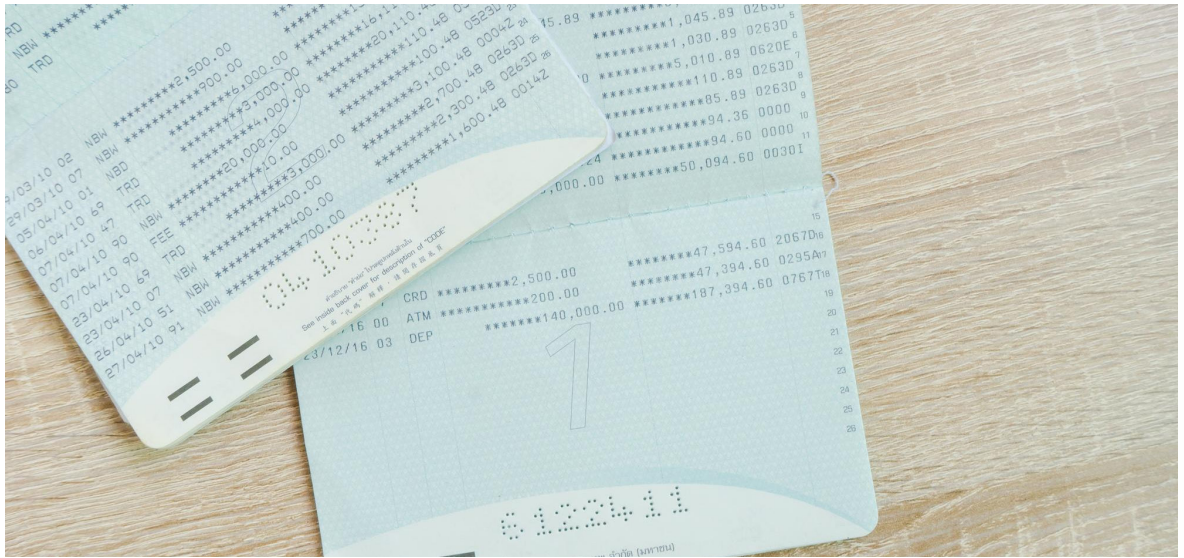

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การที่จำเลยทั้งสองกับพวก ร่วมกันเอาสมุดบัญชีเงินฝากพร้อมบัตรเอทีเอ็มของผู้เสียหายทั้งสองไป ทั้งพูดเสียงดังข่มขู่ใจผู้เสียหายที่ ๑ โดยพวกของจำเลยทั้งสองแสดงท่าทีว่ามีอาวุธกับผู้เสียหายที่ ๑ เกิดความกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ผู้เสียหายทั้งสองนั้น จำเลยทั้งสองกับพวกมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ผู้เสียหายยอมทำสัญญากู้ยืมเงินทั่วไป อันเป็นประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินถือเป็นความผิดฐานร่วมกันกระทำความผิดที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัย ส่วนสมุดบัญชีเงินฝากและบัตรเอทีเอ็มที่จำเลยทั้งสองกับพวกยึดเอาไป ไม่ได้ความขัดจากพยานหลักฐานโจทก์ว่ามีเงินคงเหลือในบัญชีเงินฝากหรือไม่ จึงต้องรับฟังเป็นคุณว่า จำเลยที่ ๑ เพียงประสงค์ที่จะเข้าควบคุมดูแลมิให้ผู้เสียหายทั้งสองเบิกเงินจากบัญชีทั้งสองได้อีก เมื่อมีเงินเข้ามาในบัญชีในภายหลังหน้า หากแต่ต้องนำมาชำระหนี้แก่จำเลยที่ ๑ เสียก่อน ที่จำเลยที่ ๑ บังคับให้ลบแอปพลิเคชันธนาคารบนโทรศัพท์เคลื่อนที่อาจเป็นเหตุผลประการหนึ่งเพื่อป้องกันมิให้มีการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้นั่นเอง บ่งชี้ชัดว่าจำเลยที่ ๑ หากได้ประสงค์ได้รับประโยชน์จากมูลค่าในทางทรัพย์สินรวมราคา ๔๕๐ บาท ด้วยการแย่งการครอบครองเอาทรัพย์สินดังกล่าวไปโดยเด็ดขาดไม่ การกระทำของจำเลยทั้งสองกับพวกจึงยังไม่พอรับฟังว่าเป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริต หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นอันจะเป็นความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ เมื่อจำเลยทั้งสองกับพวกไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์เสียแล้วย่อมไม่มีความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์ด้วย (ธนสิทธิ์ นิลคำแหง - ธนิต รัตนะผล - วิรุฒ คลองมัญญ)

ข้อสังเกต คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓/๒๕๖๖ นี้ ได้ชี้แจงนำพยานหลักฐานของโจทก์และวินิจฉัยเจตนาของจำเลยทั้งสองกับพวกว่ามีเจตนาทุจริตหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในคดีและเข้ากับยุคสมัยที่มีการใช้เทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น

เดิมการบังคับชำระหนี้โดยผลการไม่ได้ใช้สิทธิทางศาล ไม่ว่าเจ้าหนี้จะยึดทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อต่อรอง ตีใช้หนี้หรือเอาไปเป็นประกันการชำระหนี้ ศาลจะพิจารณาว่าการบังคับชำระหนี้โดยผลการดังกล่าวเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือไม่จากพฤติการณ์ทวงหนี้กับการยึดทรัพย์สินของเจ้าหนี้และราคารับที่เอามา หากเจ้าหนี้บังคับยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ราคาเกินกว่าจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยลักษณะตัดกรรมสิทธิ์อันเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๗๔/๒๕๓๑, ๓๑๒๑/๒๕๔๒, ๙๖๐๓/๒๕๕๓) แต่หากราคารับน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ถือว่าเจ้าหนี้ขาดเจตนาทุจริตในการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์จึงไม่มีความผิด (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๑/๒๕๑๓, ๒๐๔๑/๒๕๑๕, ๑๗๑๔/๒๕๓๕, ๓๕๔๖/๒๕๔๓, ๒๐๐/๒๕๔๔, ๓๑๕๐/๒๕๔๙, ๕๙๓/๒๕๔๙)

ต่อมาแนวทางในการวินิจฉัยเรื่องการบังคับชำระหนี้ ผลการเปลี่ยนแปลงไปโดยเล็งเห็นว่าหากปล่อยให้เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้โดยไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบทางศาลให้ถูกต้อง สังคมอาจเกิดความวุ่นวายและนำไปสู่การใช้ความรุนแรงหรือความผิดอื่นตามมาได้ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๔/๒๕๕๔ (ป) ได้เปลี่ยนแนวการวินิจฉัย

กรณีเจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เองว่าเป็นการกระทำโดยมิเจตนาทุจริตจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งทรัพย์หรือปล้นทรัพย์แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ได้ให้เหตุผลตอนที่นำเสนอใจว่า "จำเลยกับพวกอีก ๒ คน ร่วมกันใช้กำลังประทุษร้ายผู้เสียหายเพื่อมิให้ผู้เสียหายขัดขืน เพื่อให้ความสะดวกแก่การลักเงินสด ๑,๑๐๐ บาท บัตรเอ.ที.เอ็ม. และโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหายไป หรือการพาทรัพย์นั้นไป ให้ยื่นให้ซึ่งทรัพย์ ยึดถือเอาทรัพย์นั้นไว้ หรือให้พ้นจากการจับกุม **แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่า จำเลยกับพวกเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปเท่าที่คิดว่าพอกับค่าจ้างที่ผู้เสียหายเป็นหนี้พวกจำเลยอยู่เท่านั้น ไม่ได้เอาทรัพย์สินอื่น ๆ ที่มีค่ามากไปด้วยก็ตาม แต่การกระทำของจำเลยกับพวกดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า เป็นการกระทำโดยมิเจตนาทุจริตแล้ว การกระทำของจำเลยกับพวกเป็นการร่วมกันปล้นทรัพย์ของผู้เสียหาย"**ภายหลังมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๔/๒๕๕๔ (ป) ศาลฎีกาได้วินิจฉัยกรณีดังกล่าวตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกานี้ ไม่ว่าเจ้าหนี้จะเอาทรัพย์ราคามากหรือน้อยกว่าหนี้ที่ค้างชำระ หรือเอาทรัพย์ไปเพื่อต่อรองกับลูกหนี้ หรือเอาไปเพื่อตีชำระหนี้ หรือเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ก็ตาม ล้วนถือว่าเจ้าหนี้เอาทรัพย์ไปโดยมิเจตนาทุจริตทั้งสิ้น (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๐๙๔ / ๒๕๕๗, ๑๖๔๐๒/๒๕๕๗, ๔๙๓๒/๒๕๖๑)

อย่างไรก็ตาม **คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓/๒๕๖๖** นี้วินิจฉัยแตกต่างจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๗๔/๒๕๕๔ (ป) โดยพิจารณาการกระทำของจำเลยทั้งสองกับพวกประกอบการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของโจทก์แล้วฟังข้อเท็จจริงเป็นคุณแก่จำเลยทั้งสองกับพวกว่ามีเจตนาที่แท้จริงเพียงต้องการควบคุมดูแลการเบิกถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของผู้เสียหายทั้งสองจึงขาดเจตนาทุจริต โดยศาลฎีกาได้ให้เหตุผลประกอบคำวินิจฉัยที่น่าสนใจตอนหนึ่งว่า "เมื่อไม่ได้ความชัดจากพยานหลักฐานโจทก์ว่าผู้เสียหายทั้งสองมีเงินคงเหลืออยู่ในบัญชีเงินฝากทั้งสองนี้หรือไม่ พฤติการณ์จึงต้องรับฟังเป็นคุณแก่จำเลยทั้งสองกับพวกว่า จำเลยที่ ๑ เพียงประสงค์ที่จะเข้าควบคุมดูแลมิให้ผู้เสียหายทั้งสองสามารถนำสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารหรือบัตรเอทีเอ็มไปใช้ เบิกถอนเงินจากบัญชีดังกล่าวได้อีกเมื่อมีเงินเข้ามาในบัญชีในภายภาคหน้า หากแต่ต้องนำมาชำระหนี้ให้แก่จำเลยที่ ๑ เสียก่อน ดังเห็นได้จากพฤติการณ์ของจำเลยที่ ๑ ที่บังคับผู้เสียหายที่ ๑ ให้ ลบแอปพลิเคชันของธนาคาร ก. จำกัด (มหาชน) และธนาคาร ก. จำกัด (มหาชน) ทั้งบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหายที่ ๑ และผู้เสียหายที่ ๒ อาจเป็นเหตุผลการประการหนึ่งเพื่อป้องกัน มิให้มีการทำธุรกรรมทางการเงินใด ๆ ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้นั่นเอง บ่งชี้ชัดว่าจำเลย ที่ ๑ หาได้ประสงค์จะได้รับประโยชน์จากมูลค่าในทางทรัพย์สินของสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารและ

บัตรเอทีเอ็มของผู้เสียหายทั้งสองรวมราคา ๔๕๐ บาท ด้วยการแย่งการครอบครองเอาทรัพย์สินดังกล่าวไปโดยเด็ดขาดไม่ การกระทำของจำเลยทั้งสองกับพวกจึงยังไม่พอรับฟังว่าเป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริตหรือเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นจะเป็นความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ ซึ่งเมื่อจำเลยทั้งสองกับพวกไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์เสียแล้วย่อมไม่มีความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์ด้วย” จะเห็นได้ว่าจากเหตุผลที่ศาลฎีกาวินิจฉัยเป็นการชี้แจงนำหลักพยานหลักฐานเพื่อค้นหาเจตนาที่แท้จริงของจำเลยทั้งสองกับพวกโดยนำการกระทำที่จำเลยที่ ๑ บังคับให้ลบแอปพลิเคชันของธนาคารทั้งสองแห่งบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหายทั้งสองมาเป็นข้อหนึ่งในการชี้ให้เห็นเจตนาของจำเลยทั้งสองกับพวกเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในคดีมากขึ้น แต่อาจทำให้มีผู้เข้าใจว่าคำพิพากษาศาลฎีกานี้ได้วินิจฉัยกลับแนวคำวินิจฉัยเดิม ซึ่งคำพิพากษาศาลฎีกานี้หาได้กลับหลักเดิมไม่ กล่าวคือ คดีนี้ตีความเจตนาของจำเลยทั้งสองกับพวกว่าเพียงแต่ต้องการควบคุมดูแลมิให้ผู้เสียหายทั้งสองทำธุรกรรมทางการเงินเท่านั้น ไม่ใช่การบังคับชำระหนี้โดยพลการดังที่แนวคำพิพากษาศาลฎีกาเดิมเคยวินิจฉัยไว้

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า กรณีตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓/๒๕๖๖ นี้ แม้จะวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองกับ

พวกมีเจตนาเพียงควบคุมดูแลการทำธุรกรรมทางการเงินของผู้เสียหายทั้งสองก็ตาม แต่การกระทำดังกล่าวมีลักษณะใกล้เคียงกับการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำไปใช้ต่อรองหรือนำไปเป็นประกันการชำระหนี้มากซึ่งแนวคำวินิจฉัยเดิมเห็นว่า เป็นการบังคับชำระหนี้โดยพลการอันเป็นเจตนาทุจริต จึงอาจนำไปสู่ความแตกต่างของการตีความในประเด็นดังกล่าวได้ ทั้งอาจเป็นช่องทางให้เจ้าหนี้อื่นเลียนแบบยึดทรัพย์สินของลูกหนี้โดยไม่ใช้กระบวนการยุติธรรมทางศาล ส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคมในวงกว้าง นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตอีกว่าการสั่งลบแอปพลิเคชันของธนาคารพอจะถือว่าเป็นเพียงการควบคุมดูแลการทำธุรกรรมทางการเงินของลูกหนี้ได้หรือไม่ เพราะลูกหนี้สามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันดังกล่าวกลับมาได้ใหม่โดยใช้เวลาไม่นานนัก การที่จำเลยที่ ๑ สั่งลบแอปพลิเคชันจึงไม่น่าจะควบคุมลูกหนี้ในเรื่องดังกล่าวได้อย่างแท้จริง

ภาษาอังกฤษ สำหรับห้กกฎหมาย

กลยุทธ์การเตรียมตัวสอบภาษาอังกฤษ สำหรับตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา (ตอนที่ ๑)

Effective Strategies to Prepare for the English
Examination : Assistant Judge Position (Part 1)

วิณา
อนันตสมบุรณ์ ^(๑)

สิริสิทธิ์
อนันตสมบุรณ์ ^(๒)

บทความนี้จะวิเคราะห์ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา ประจำปี ๒๕๖๕ โดยเจาะลึกโครงสร้างข้อสอบ เนื้อหาที่ออกสอบบ่อย และแนวทางการเตรียมตัวที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังแนะนำกลยุทธ์ในการจัดการเวลา และวิธีการตอบคำถามที่ช่วยให้ผู้เข้าสอบสามารถแสดงศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการเสริมสร้างความมั่นใจในการสอบที่เป็นหนึ่งในความท้าทายสำคัญของการเข้าสู่ตำแหน่งนี้ การวิเคราะห์นี้มุ่งเน้นไปที่การให้ข้อมูลเชิงลึกและคำแนะนำที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อช่วยให้ผู้ที่สนใจสอบผู้ช่วยผู้พิพากษามีความพร้อมในการทำข้อสอบภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

การจะทำข้อสอบภาษาอังกฤษให้ได้คะแนนดีนั้น ต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคำศัพท์ ดังนั้น ผู้เตรียมตัวสอบต้องท่องศัพท์เป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อให้มีคลังคำศัพท์ไปใช้ในการทำข้อสอบ ข้อสอบมักออกเกี่ยวกับกฎหมายที่น่าสนใจ กฎหมายใหม่ เหตุการณ์ในสังคม และนโยบายของศาลยุติธรรมในปัจจุบัน การเริ่มทำข้อสอบภาษาอังกฤษควรเริ่มต้นด้วยการอ่านและทำความเข้าใจคำถามอย่างรอบคอบ โดยเน้นไปที่การจับใจความสำคัญของประโยค รวมถึงวิเคราะห์บริบทและความต้องการของคำถาม จากนั้นให้แยกโครงสร้างของประโยค เช่น ประธาน กริยา และส่วนขยาย เพื่อตรวจสอบว่าแต่ละส่วนมีความหมายอย่างไรในบริบทนั้น เมื่อตรวจสอบคำศัพท์ควรเน้นไปที่คำที่มีความสำคัญหรือมีบทบาทในประโยค ซึ่งจะช่วยให้สามารถถอดความประโยคได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ในการเขียนคำตอบ ควรใช้ภาษาที่ชัดเจน กระชับ และสั้นไหล ให้ครอบคลุม และสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ใช้ภาษาที่เหมาะสมและแปลคำเฉพาะอย่างถูกต้อง โดยผู้เขียนจะขอแนะนำข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษในการสอบผู้ช่วยผู้พิพากษา (สนามใหญ่) ปี ๒๕๖๕ มาเป็นแนวทางประกอบคำอธิบาย ดังนี้

"Judicial candidate should be able to exercise forbearance under provocation, to deal with others with sensitivity and without giving offense, and to assimilate data outside the candidate's experience without bias and without undue difficulty or stress. A Candidate should be able to handle personal stress without unloading on others; he or she should recognize that the position is not only stressful but an official governmental position of public trust, with its business conducted largely in full view; and that criticism and scrutiny are inherent in the position. Candidates fearful of or uncertain about this aspect of the job should be concealed to reconsidered.

(Excerpt from the Quality of a Good Judge, Home Court Administration, October 31, 2007)"

เคล็ดลับในการทำข้อสอบ คือ ผู้สอบควร **ทำความเข้าใจเนื้อหาของข้อความ** โดยอ่านเนื้อหาอย่างรอบคอบเพื่อให้เข้าใจถึงหัวข้อหลักและประเด็นสำคัญของข้อความนั้น เช่น ข้อสอบนี้เนื้อหาเกี่ยวกับคุณสมบัติที่จำเป็นของผู้พิพากษา **ให้อ่านประโยคให้เข้าใจถึงใจความสำคัญก่อนลงมือแปล** โดยวิเคราะห์แต่ละประโยคเพื่อหาความหมายโดยรวม และตรวจสอบคำศัพท์หรือโครงสร้างของประโยค

ประโยคที่ ๑:

"Judicial candidate should be able to exercise forbearance under provocation, to deal with others with sensitivity and without giving offense, and to assimilate data outside the

(๑) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์, น.บ.(รสนนศาสตร์ เกียรตินิยมอันดับสอง), น.บ.น., LL.M. in Business Law, Thammasat University (English Program), Mini LL.M., Chicago-Kent College of Law, LL.M. (ทุนรัฐบาลญี่ปุ่น:MEXT) in International Economic and Business Law, Kyushu University, Currently pursuing a PhD in Law at University of Sussex under the Judiciary scholarship of Thailand

(๒) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลจังหวัดสมุทรปราการ, น.บ.(เกียรตินิยมอันดับสอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เนติบัณฑิตไทย, Mini LL.M., Chicago-Kent College of Law, LL.M. in International Economic and Business Law, Kyushu University, (กำลังศึกษา) LL.M. in Information Technology and Intellectual Property Law, University of Sussex

candidate's experience without bias and without undue difficulty or stress."

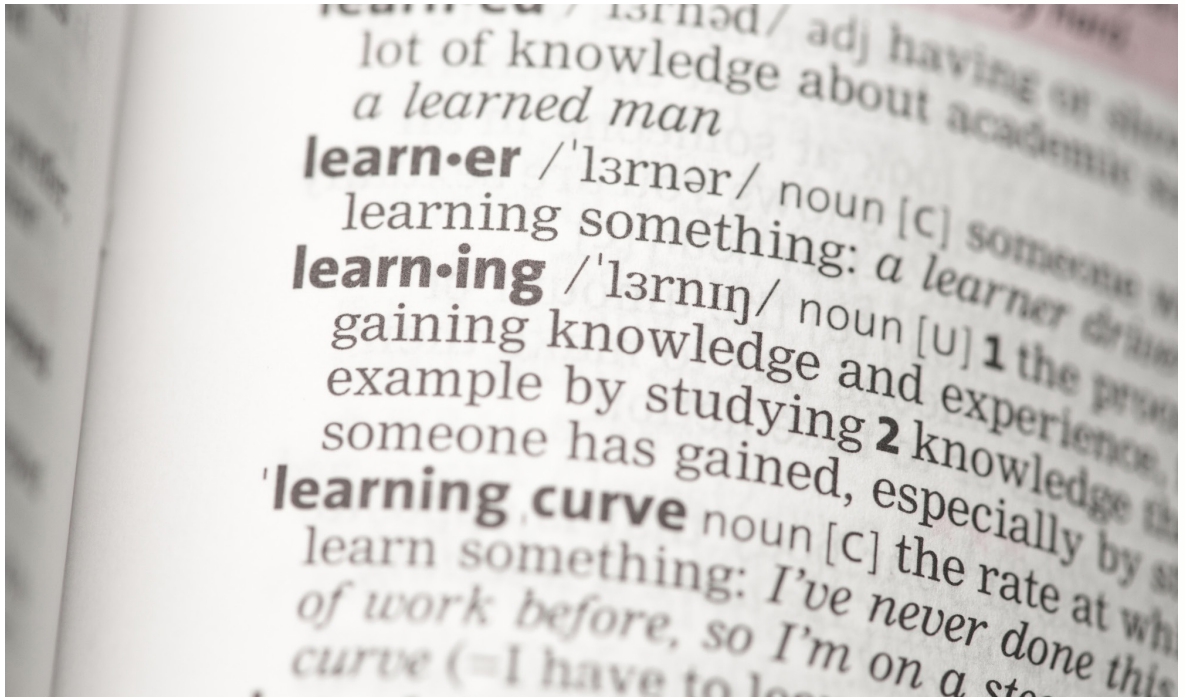
คำอธิบาย โครงสร้าง: ประธาน (Subject): Judicial candidate ผู้สมัครเป็นผู้พิพากษา **กริยา (Verb):** should be able to exercise ควรสามารถปฏิบัติ **กรรมหรือส่วนขยาย (Objects/Modifiers):** forbearance under provocation (ใช้ความอดกลั้นภายใต้การยั่วยุ), to deal with others with sensitivity and without giving offense (การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความละเอียดอ่อนและไม่ก้าวร้าว), to assimilate data outside the candidate's experience without bias and without undue difficulty or stress (และรับรู้ข้อมูลนอกเหนือประสบการณ์ของผู้สมัครโดยปราศจากอคติ และปราศจากความยุ่งยากหรือความเครียดเกินสมควร)

คำศัพท์ที่น่าสนใจในประโยคนี้คือ **"Judicial Candidate"** คำว่า **"Judicial"** แปลว่า เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในภาษาอังกฤษมักหมายถึง **"เกี่ยวกับศาลหรือตุลาการ"** โดยตรง เช่น **Judicial decision** หมายถึง คำตัดสินของศาล Judicial authority หมายถึง อำนาจของศาล ส่วนคำว่า **"Candidate"** แปลว่า ผู้สมัคร สะท้อนถึงบุคคลที่อยู่ในกระบวนการคัดเลือกสำหรับตำแหน่งสำคัญในบริบทนี้คำว่า **Judicial Candidate** จึงบ่งบอกถึงตำแหน่งเฉพาะในระบบศาล เช่น **ผู้พิพากษา** ไม่ได้หมายถึงบุคคลทั่วไปในระบบยุติธรรม เช่น ทนายหรืออัยการ

"should be able to exercise" คำว่า should เป็น modal verb ที่ใช้แสดงความคาดหวังหรือข้อกำหนด

ในที่นี่หมายถึง สิ่งที่ "ควร" ทำหรือสามารถทำได้ **"be able to"** แสดงถึงความสามารถ (ability) บ่งบอกว่าบุคคลนั้นมีศักยภาพหรือทักษะเพียงพอที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ **"exercise"** ในที่นี่หมายถึง **"ใช้" หรือ "แสดงออกถึง"** ความสามารถ ทักษะ หรือคุณสมบัติ คำนี้ไม่ได้หมายถึงการออกกำลังกาย เวลาตอบข้อสอบจึงสำคัญมากที่ต้องดูว่า**คำศัพท์ถูกใช้ในบริบทใด** ยกตัวอย่างเช่น **"A leader should be able to exercise fairness when resolving disputes."** ผู้นำ**ควรสามารถใช้ความยุติธรรม** เมื่อต้องแก้ไขข้อพิพาท **"exercise forbearance"** หมายถึง การแสดงความอดทนหรือใช้ความอดกลั้น **"forbearance"** หมายถึง: ความอดทน, การยับยั้งชั่งใจ **"Provocation"** หมายถึง การยั่วยุ, การกระตุ้นให้เกิดอารมณ์โกรธ, การกระทำหรือคำพูดที่ทำให้ผู้อื่นโกรธหรือเครียด วลีที่ว่า **"under provocation"** หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้สมัครตำแหน่งผู้พิพากษาอาจเผชิญกับคำพูดหรือการกระทำที่ทำให้เกิดความไม่พอใจหรือแรงกดดัน ซึ่งต้องการความอดทน การควบคุมอารมณ์หรือการตัดสินใจอย่างมีสติ ไม่ใช่แค่การยั่วยุทั่วไป

ต่อมาคำว่า **"to deal with others"** คำว่า **"to deal"** เป็นคำกริยา (verb) ที่มีหลายความหมายขึ้นอยู่กับบริบทของประโยคแต่โดยทั่วไป หมายถึง จัดการกับ (handle or manage), รับมือกับ (cope with) หรือ ปฏิบัติต่อ (interact with or treat) จากบริบทนี้จึงหมายถึง**จัดการหรือรับมือกับผู้อื่น**อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความอ่อนไหวและการหลีกเลี่ยงความขุ่นเคือง **"sensitivity"** หมายถึง ความอ่อนไหว, การรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ในบริบทที่บ่งบอกถึงการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความละเอียดอ่อน

และใส่ใจ **"without giving offense"** แปลได้หลายความหมาย เช่น โดยไม่ทำให้เกิดความไม่พอใจ โดยไม่ก่อให้เกิดความขุ่นเคือง หรือโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเสียความรู้สึก ในประโยคนี้ทำหน้าที่เป็นข้อกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้อื่น กล่าวคือ "ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความอ่อนไหวและโดยไม่ก่อให้เกิดความไม่พอใจ" เฉลยใช้คำว่า การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความละเอียดอ่อนและไม่ก้าวร้าว ซึ่งคำว่า **"ละเอียดอ่อน"** และ **"ไม่ก้าวร้าว"** แม้ว่าคำว่า **"ไม่ก้าวร้าว"** จะไม่ตรงกับความหมายดั้งเดิมของ **"offense"** (ซึ่งหมายถึงความขุ่นเคืองหรือความไม่พอใจ) แต่ในบริบทนี้การใช้คำว่า **"ละเอียดอ่อน"** สื่อถึงการใส่ใจและคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ส่วนคำว่า **"ไม่ก้าวร้าว"** แม้จะไม่ตรงกับความหมายดั้งเดิมของ **"offense"** (ซึ่งหมายถึงความขุ่นเคืองหรือความไม่พอใจ) แต่ในบริบทนี้การใช้คำว่า **"ไม่ก้าวร้าว"** ก็อาจใช้ได้ เพราะแสดงถึงพฤติกรรมที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในผู้อื่นเช่นกัน ดังนั้นผู้สอบจึงต้องอ่านและทำความเข้าใจบริบทโดยรวมและเจตนาารมณ์ของประโยคด้วย

สำหรับคำว่า **"assimilate"** เป็นกริยา (verb) หมายถึง ทำความเข้าใจและปรับให้เข้ากับบริบทใหม่ ซึมซับ หรือประมวลผลข้อมูล โครงสร้างนี้ใช้ **"to + verb"** ซึ่งในที่นี้คือ **"to assimilate"** เป็นการแสดงความสามารถที่ผู้สมัครควรมี กล่าวคือ **การทำความเข้าใจหรือประมวลผลข้อมูล** ซึ่งคำว่า **"assimilate data"** เฉลยเลือกใช้

คำว่า **"รับรู้"** ซึ่งสื่อถึงการทำความเข้าใจหรือประมวลผลข้อมูลได้ "outside the candidate's experience" คำว่า **"outside"** เป็นคำบุพพน (preposition) หมายถึง **อยู่นอกเหนือ** **"the candidate's"** แสดงความเป็นเจ้าของ (possessive) หมายถึง ของผู้สมัคร **"experience"** เป็นคำนาม หมายถึง ประสบการณ์, สิ่งที่เคยพบหรือทำในที่นี้หมายถึงประสบการณ์ส่วนตัวหรือความรู้ที่ผู้สมัครมี ดังนั้น **"outside the candidate's experience"** หมายถึง ข้อมูลหรือสถานการณ์ที่อยู่นอกเหนือจากสิ่งที่ผู้สมัครเคยประสบหรือคุ้นเคย ส่วนคำว่า **"without bias"** นั้น **"without"** เป็นคำบุพพน หมายถึง **โดยปราศจาก** **"bias"** เป็นคำนาม หมายถึง อคติหรือความลำเอียง การตัดสินใจหรือมุมมองที่ไม่เป็นกลาง ส่วนคำว่า **"undue"** เป็นคำคุณศัพท์ (adjective) หมายถึง เกินความเหมาะสม, มากเกินไป คำว่า **"difficulty"** หมายถึง ความยากลำบาก ส่วนคำว่า **"stress"** ความเครียด **"without undue difficulty or stress"** จึงหมายถึง ปราศจากความลำบากหรือความเครียดที่มากเกินไป การเลือกใช้คำว่า "ความยุ่งยาก" แทน "difficulty" และ "ความเครียดเกินสมควร" แทน "undue stress" ก็เป็นการแสดงถึงการถ่ายทอดความหมายโดยรวมได้อย่างกระชับและเข้าใจง่าย (จบตอนที่ ๑)

วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย

วิธีการตอบและตัวอย่าง ข้อสอบการแข่งขันตอบปัญหากฎหมายระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ตอนที่ ๑

วินท์ ชัยภักดิ์ (๑)

ผมมีโอกาสได้รับเชิญจากท่านอาจารย์ดร.พิมพ์มล กองโชค คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ออกข้อสอบวิชากฎหมายอาญาในการแข่งขันตอบปัญหากฎหมายระดับอุดมศึกษา เนื่องในวันรพีวิชาการ ประจำปี ๒๕๖๗ ซึ่งผมได้ออกข้อสอบปรนัยจำนวน ๑๐ ข้อ (มีเวลาทำข้อสอบข้อละ ๑ นาที ๓๐ วินาที) และข้อสอบอัตนัย จำนวน ๒ ข้อ (มีเวลาทำข้อสอบข้อละ ๔ นาที) ให้ทางผู้จัดงานไปเลือกเป็นข้อสอบแข่งขัน ซึ่งบางข้อเป็นข้อสอบความจำล้วน ๆ ส่วนบางข้อต้องวิเคราะห์หลักกฎหมายด้วย โดยผมได้ทำเฉลยข้อสอบพร้อมคำอธิบายไว้พอสังเขปเพื่อให้ผู้เฉลยข้อสอบในการแข่งขันครั้งนี้สามารถอ่านสรุปให้ผู้แข่งขันเข้าใจได้ เมื่อการแข่งขันผ่านไปแล้ว (แข่งขันเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗) จึงอยากนำข้อสอบพร้อมเฉลยดังกล่าวมาเป็นแนวทางการศึกษาและทำข้อสอบกฎหมายให้กับผู้อ่านทุกท่าน แต่จากเนื้อหาของบทความมีปริมาณมากกว่าบทความก่อน ๆ ในคอลัมน์นี้ ผมจึงขอแบ่งบทความเรื่องนี้ออกเป็นตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒ เพื่อให้ทุกท่านจะได้อ่านเนื้อหาได้อย่างครบถ้วน

ข้อ ๑. นายดำขึ้นเวทีถือไม้ค้ำประกาศให้ผู้คนที่เดินผ่านไปมาให้ไปข่านายขาว แต่ไม่มีผู้ใดทำตามที่นายดำต้องการ เช่นนี้ศาลจะวางโทษจำคุกขันธ์ต่ำแก่ นายดำจำนวนเท่าใด

(มาตรา ๒๘๘ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี)

- ก. นายดำไม่ต้องรับโทษจำคุก
- ข. ๕ ปี
- ค. ๗ ปี ๖ เดือน
- ง. ๑๐ ปี

ตอบ ค. เนื่องจาก มาตรา ๘๕ บัญญัติว่า "ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด และความผิดนั้นมีกำหนดโทษไม่ต่ำกว่าหกเดือน ผู้นั้นต้อง

ระวางโทษ**กึ่งหนึ่ง**ของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ถ้าได้มีการกระทำความผิดเพราะเหตุที่ได้มีการโฆษณาหรือประกาศตามความในวรรคแรก ผู้โฆษณาหรือประกาศต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ"

ข้อ ๒. ข้อใดต่อไปนี้เป็นเหตุยกเว้นความรับผิดทางอาญา

- ก. หลักกฎหมายทั่วไป
- ข. จารีตประเพณี
- ค. การกระทำโดยป้องกัน
- ง. ถูกทุกข้อ

ตอบ ง. เนื่องจากทุกข้อเป็นเหตุยกเว้นความรับผิด ดังนี้

หลักกฎหมายทั่วไป เช่น ความยินยอมของคนใช้ให้แพทย์ทำการรักษาโดยตัดแขนหรือขาที่บาดเจ็บ เป็นต้น และ**จารีตประเพณี** เช่น ครูตีลูกศิษย์ที่ทำผิดพอสมควร เพื่อว่ากล่าวสั่งสอน เป็นต้น (จากหนังสือกฎหมายอาญา ภาค ๑ เล่ม ๑ ของท่านอาจารย์เกียรติขจร วัฒนสวัสดิ์ พิมพ์ครั้งที่ ๑๑ หน้า ๑๐๐-๑๐๑) ส่วนการกระทำความผิดโดยป้องกันก็เป็นเหตุยกเว้นความรับผิดเช่นกันตาม**มาตรา ๖๘** ซึ่งบัญญัติว่า "ผู้ใดจำต้องกระทำการใดเพื่อป้องกันสิทธิของตน หรือของผู้อื่น ให้พ้นภัยอันตราย ซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย และเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง ถ้าได้กระทำพอสมควรแก่เหตุการณ์กระทำนั้นเป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้น**ไม่มีความผิด**"

ข้อ ๓ ข้อความใดต่อไปนี้เป็นข้อความหมิ่นประมาทผู้อื่น (ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา)

ก. นายดำได้พูดผ่านเครื่องกระจายเสียงต่อผู้คนที่มาประชุมว่า "ทนายความเมืองร้อยเอ็ดคบไม่ได้ เป็นนกสองหัวเหยียบเรือสองแคม เป็นมวยล้มว่าความที่แรกดี ครั้นได้รับเงินแล้วก็ว่าเป็นอย่างอื่น"

ข. นายดำพูดกับนายแดงพาดพิงนายขาวว่า

(๑) ผู้ช่วยเลขานุการอัยการสูงสุด, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาฯ เนติบัณฑิตยสภา และรองบรรณาธิการ จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา

"นายชวดยกที่ดินให้แล้ว ยังจะเอาคืน เสือกโง่เองอย่าหวังว่าจะได้สมบัติคืนเลย"

ค. นายดำกล่าวถึงนายชวต่อบุคคลอื่นว่า "บักชวเป็นตำรวจหมา ๆ บัญจก้อหยัง ไปบอกมันแน่ ถ้ามันเว้าอีกกูสิเอาเรื่อง"

ง. ขณะนายแดงโต้เถียงกับนายชวอยู่นั้น นายดำได้พูดขึ้นว่า "แดง อย่าเอาไม้ไปแหยซี่เลย"

ตอบ ก. ตามคำพิพากษาศาลฎีกา ดังนี้

ก. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๕/๒๕๐๕ "โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖, ๓๒๘ โดยกล่าวในฟ้องว่า จำเลยได้โฆษณาด้วยเครื่องกระจายเสียงต่อชุมชนซึ่งมาประชุมกันว่า "ทนายความเมืองร้อยเอ็ดคบไม่ได้ เป็นนกสองหัวเหยียบเรือสองแคม เป็นมวยล้ม ว่าความที่แรกดีครั้นได้รับเงินแล้วก็เป็นอย่างอื่น" และได้กล่าวในฟ้องด้วยว่าทนายความจังหวัดร้อยเอ็ดมีอยู่ในวันที่จำเลยกล่าวข้อความนี้เพียง ๑๐ คนและในขณะที่จำเลยกล่าวจำเลยได้เห็นโจทก์ซึ่งเป็นทนายความคนหนึ่งประกอบอาชีพว่าความอยู่ในจังหวัดร้อยเอ็ดเข้าประชุมอยู่ด้วยกับยืนยืนมาในฟ้องว่าการที่จำเลยกล่าวเช่นนั้นก็โดยมีเจตนาหมิ่นประมาท ใส่ความโจทก์และบรรดาผู้ประกอบอาชีพทนายความในจังหวัดร้อยเอ็ดทุกคนให้ได้รับความเสียหาย ดังนี้ เป็นฟ้องที่ควรให้มีการไต่สวนมูลฟ้องฟังข้อเท็จจริงต่อไป" (ประชุมใหญ่ ครั้งที่๑๐/๒๕๐๕)

ข. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๗๖/๒๕๕๐ "คำฟ้องโจทก์อ้างเหตุประการแรกว่าจำเลยที่ ๑ หมิ่นประมาทโจทก์ด้วยถ้อยคำที่ว่า "โจทก์ยกที่ดินให้แล้ว ยังจะเอาคืน เสือกโง่เอง อย่าหวังว่าจะได้สมบัติคืนเลย" ข้อความนี้เป็นเพียงการกล่าวถ้อยคำ ไม่สุภาพเท่านั้น ไม่ถึงขนาดเป็นการ

หมิ่นประมาทโจทก์หรือทำให้โจทก์เสียชื่อเสียงแต่อย่างใด"

ค. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๒/๒๕๒๕ "ถ้อยคำพูดของจำเลยที่กล่าวถึงโจทก์ต่อบุคคลอื่นว่า "บักคมเป็นตำรวจหมา ๆ บัญจก้อหยัง ไปบอกมันแน่ ถ้ามันเว้าอีกกูสิเอาเรื่อง" เป็นเพียงถ้อยคำพูดไม่สุภาพที่จำเลยกล่าวตีเทียบการกระทำของโจทก์เท่านั้น ไม่ถึงขนาดที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจว่าโจทก์เป็นตำรวจเลวหรือไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีลักษณะเป็นการใส่ความอันจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท"

ง. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๔๒/๒๕๑๖ "การที่จำเลยพูดว่า "ตี อย่าเอาไม้ไปแหยซี่เลย" ในขณะที่โจทก์กำลังโต้เถียงกับนายทนายทิมสามมีจำเลย แม้คำว่า ชี้จะหมายถึงตัวโจทก์แต่ก็เป็นถ้อยคำเปรียบเทียบกับไม่สุภาพเท่านั้นยังไม่พอถือได้ว่าเป็นการใส่ความตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ จำเลยไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาทโจทก์"

ข้อ ๔ การกระทำผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามประมวลกฎหมายอาญาดังต่อไปนี้ ศาลจะระวางโทษผู้กระทำความผิดกรณีใดสูงสุด

ก. Remote control

ข. Bar code ที่ปกหลังของหนังสือ

ค. บัตรโดยสารรถไฟฟ้า

ง. กรณีใช้ลายนิ้วมือไปสับผัสกับเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วทำให้ประตูห้องเปิดออก

ตอบ ค. โดยทุกข้อล้วนเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามนิยามในมาตรา ๑ (๑๔) ซึ่งให้ความหมายของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

"(ก) เอกสารหรือวัตถุอื่นใดไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ ซึ่งจะระบุชื่อหรือไม้ก็ตาม

โดยบันทึกข้อมูลหรือรหัสไว้ด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน ซึ่งรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสงหรือวิธีการทางแม่เหล็กให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข รหัส หมายเลขบัตร หรือสัญลักษณ์อื่นใด ทั้งที่สามารถมองเห็นและมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

(ข) ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องมือทางตัวเลขใด ๆ ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้ แต่มีวิธีการใช้ในการทำงานเดียวกับ (ก) หรือ

(ค) สิ่งอื่นใดที่ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ"

(อนึ่ง ในข้อ ก. ข. และ ง. นั้น เป็นตัวอย่างที่ **ท่านอาจารย์เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์** ยกเป็นตัวอย่างเอาไว้ในหนังสือกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม ๒, พิมพ์ครั้งที่ ๖, เมษายน ๒๕๕๗, หน้า๓๐๒-๓๔๘. ส่วนข้อ ค. ถูกนำมาออกเป็นข้อสอบเนติฯ ภาค ๑ สมัยที่ ๗๖ ปี ๒๕๖๖)

อย่างไรก็ตาม ตามมาตรา ๒๖๙/๗ ได้บัญญัติว่า "ถ้าการกระทำดังกล่าวในหมวดนี้ เป็นการกระทำเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการชำระค่าสินค้า ค่าบริการหรืออื่น **แทนการชำระด้วยเงินสด หรือใช้เบิกถอนเงินสด** ผู้กระทำความผิด **ต้องระวางโทษหนักกว่า**ที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น **๑ ถึงหนึ่ง**"

ดังนั้น จึงทำให้การกระทำผิดเกี่ยวกับบัตรโดยสารรถไฟฟ้่าอันเป็นบัตรที่ใช้ในการชำระค่าบริการแทนการชำระด้วยเงินสดต้องระวางโทษหนักกว่ากรณีข้ออื่น ๑ อยู่ทั้งหมด

ข้อ ๕. นายดำเข้าไปลักสร้อยคอกทองคำและใส่ที่บ้านของนายขาว แล้วนำสร้อยคอกทองคำไปจำหน่ายกับนายแดง หนึ่งเดือนต่อมานายดำได้มาใส่สร้อยคอกทองคำดังกล่าวคืน ส่วนโก๋นายดำนำไปฝากไว้กับนางเหลืองมารดาของตน หลังจากนั้นสองเดือนโก๋ออกไข่ นายดำเอาไข่ไปให้นางสาวน้ำตาลภรรยาของตนทำอาหาร โดยนายแดง นางเหลือง และนางสาวน้ำตาล รู้ถึงการกระทำผิดดังกล่าวของนายดำ เช่นนี้แต่ละคนมีความผิดหรือไม่

ก. นายแดงผิดฐานรับของโจร นางเหลืองผิดฐานรับของโจร และนางสาวน้ำตาลผิดฐานรับของโจร

ข. นายแดงผิดฐานรับของโจร นางเหลืองผิดฐานรับของโจร และนางสาวน้ำตาลไม่มีความผิด

ค. นายแดงผิดฐานรับของโจร นางเหลืองไม่มีความผิด และนางสาวน้ำตาลไม่มีความผิด

ง. นายแดงไม่มีความผิด นางเหลืองไม่มีความผิด และนางสาวน้ำตาลไม่มีความผิด

ตอบ ข. จากข้อเท็จจริงที่ว่าบุคคลทั้งสามรู้ถึงการกระทำผิดของนายดำ โดยนายแดงรับจำหน่ายสร้อยคอกทองคำจากนายดำ นายแดงผิดฐานรับของโจร แม้ว่าหนึ่งเดือนต่อมา นายดำมาใส่สร้อยคอกทองคำคืนไปก็ตาม ส่วนนางเหลืองผิดฐานรับของโจรเช่นกันแม้จะรับฝากไว้จากนายดำบุตรของตนเองไว้ก็ตาม แต่นางสาวน้ำตาลไม่มีความผิดฐานรับของโจร เนื่องจากไข่เป็น**ดอกผลธรรมชาติ**ที่เกิดขึ้นภายหลังจากนายดำกระทำความผิด ย่อมไม่ทำให้ไข่เป็นของโจรไปด้วย (เทียบเคียงข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๒ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ วิชากฎหมายอาญา ข้อ ๕)

(จบตอนที่ ๑)

ถาม-ตอบ

การบังคับใช้ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตอนจบ)

ดร.สันติ พิฆทองคำ^(๑)

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

คำถามที่ ๖.

การจับกุมผู้ต้องหาในคดีลหุโทษต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือไม่

ตอบ

(๑) ในคดีความผิดลหุโทษ แม้เจ้าพนักงานมีอำนาจจับกุมในบางกรณี เช่น การกระทำผิด ลหุโทษซึ่งหน้า แต่ เจ้าพนักงาน "ไม่มีอำนาจควบคุมตัว" ผู้ต้องหาไว้ ทำการสืบสวนหรือสอบสวน คงมีอำนาจ ควบคุมผู้ต้องหาไว้ได้ "เท่าเวลาที่จะถามคำให้การ" และ "เท่าเวลาที่จะรู้ว่าผู้ต้องหาเป็นใครอยู่ที่ไหน" เท่านั้น แล้วต้องปล่อยตัวไปทันที ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๗ วรรคหนึ่ง และ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา ๘ ฉะนั้น ในคดีความผิดลหุโทษ จึงแบ่งได้ดังนี้

ก. ความผิดลหุโทษ ที่ไม่มีการจับและไม่มีการควบคุม หรือมีการจับแต่ไม่มีการควบคุม เช่น คดีความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ ที่เจ้าพนักงานตำรวจพบความผิดซึ่งหน้าได้เรียกตัวผู้ต้องหาให้หยุดชั่วคราว (ซึ่งอาจถือเป็นการจับ) แต่ไม่ได้ควบคุมตัวไว้ทำการสืบสวนสอบสวน เช่น เรียกให้หยุดแล้ว แจ้งข้อหา และให้ผู้ต้องหาแสดงตัวแล้วออกใบสั่ง และปล่อยตัวผู้ต้องหาไป เช่นนี้เห็นได้ว่า ไม่มีการควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ทำการสืบสวน สอบสวน หรือนำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี กรณีเช่นนี้ถือว่าไม่มีการจับและไม่มีการควบคุม หรือมีการจับแต่ไม่มีการควบคุมตัว ผู้เขียนเห็นว่า เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานผู้จับไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เพราะ โดยสภาพเห็นได้ชัดว่า การจับกุมในคดีลหุโทษหรือการเรียกให้ผู้ต้องหาหยุดเพื่อแจ้งข้อหาลหุโทษหรือให้แสดงตัวแล้วปล่อยตัวไป เจ้าพนักงานผู้จับย่อมไม่อาจกระทำการทรมาน กระทำการที่โหดร้าย ไร่มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

หรือกระทำให้ผู้ต้องหาสูญหายจากผู้ต้องหาได้โดยสภาพ ข. ความผิดลหุโทษ ที่มีการจับและมีการควบคุมต่อเนื่อง เช่น ในคดีผู้ต้องหากระทำความผิดข้อหา เมาสุรา อาละวาด ตาม ป.อาญา มาตรา ๓๙๗ ซึ่งกระทำความผิดซึ่งหน้าเจ้าพนักงานตำรวจ จึงต้องทำการจับกุมเมื่อจับกุมแล้วผู้ต้องหายังมีอาการอาละวาดต่อเนื่อง และไม่สามารถแจ้งชื่อหรือที่อยู่และแสดงตนต่อเจ้าพนักงานได้ จำเป็นต้องควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย เนื่องจากผู้ต้องหากระทำความผิดต่อเนื่องยังไม่เสร็จสิ้นยุติลงและยังไม่แสดงชื่อและที่อยู่ หรือผู้ต้องหากระทำความผิดคดี ลหุโทษและพบว่ามีความผิดฐานอื่นพ่วงมาด้วย เช่น กระทำความผิดข้อหาเมาสุราอาละวาดและตรวจพบว่าเสพยาเสพติดด้วย ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจ จะทำการ "จับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหา" และนำส่งพนักงานสอบสวนควบคุมเพื่อดำเนินคดีต่อ กรณีเช่นนี้ เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานผู้จับต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

คำถามที่ ๗.

ผู้ต้องหาที่ถูกราชทัณฑ์ ร่วมกันจับกุมตัว นำส่งเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวน ควบคุมตัว ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือไม่

ตอบ

(๑) กรณีราชทัณฑ์จับผู้ต้องหา และนำตัวส่งผู้ต้องหาส่งเจ้าพนักงานดำเนินคดีต่อไป ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๔ (๒) กำหนดให้ เจ้าพนักงานผู้รับตัวผู้ต้องหาไว้ "ควบคุม" พร้อมกับแจ้งข้อหา แจ้งสิทธิตามกฎหมาย และจัดทำบันทึกการจับกุม ก่อนที่จะนำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวนควบคุมเพื่อสอบสวนดำเนินคดีต่อ

(๒) ราชทัณฑ์ ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการจับกุม และ โดยสภาพราชทัณฑ์จับผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าไม่มีอำนาจ

(๑) ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลจังหวัดสระบุรี

ควบคุมตัวผู้ต้องหาตาม ป.วิ.อาญา คงมีอำนาจจับและพาตัวไปมอบให้เจ้าพนักงานรับและควบคุมตัวเพื่อแจ้งข้อหาหรือจับแล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานมารับตัวไปควบคุมและแจ้งข้อหา นอกจากนี้พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีเจตนารมณ์ป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยโอกาสในช่วงที่มีการ "ควบคุมตัวผู้ต้องหา ก่อนนำตัวส่งพนักงานสอบสวน" กระทำการทรมาน กระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือกระทำให้ผู้ต้องหาสูญหาย ดังนี้ ราชฎี ผู้จับกุมจึงไม่มีหน้าที่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ แต่เป็น "หน้าที่ของ" เจ้าพนักงานที่รับตัวผู้ต้องหาจากราชฎีไว้ทำการควบคุมเพื่อแจ้งข้อหา แจ้งสิทธิ และจัดทำบันทึกการจับกุม ก่อนที่จะควบคุมตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวน มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เพราะ ในช่วงที่เจ้าพนักงานผู้รับตัวผู้ต้องหาไว้ควบคุมเป็นช่วงเวลาหลังจากจับกุมและมีการควบคุมตัวผู้ต้องหาในชั้นจับกุม ก่อนที่จะนำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวน

(๓) กรณีตามข้อ ๒ หากราชฎีพาตัวผู้ต้องหามาส่งมอบให้พนักงานสอบสวนโดยตรง หรือพนักงานสอบสวนไปรับตัวผู้ต้องหามาทำการควบคุมด้วยตนเอง ซึ่งเริ่มนับระยะเวลาควบคุมตัวในชั้นพนักงานสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๗ โดยตรงแล้ว กรณีเช่นนี้พนักงานสอบสวนก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ เพราะถือเป็นการควบคุมตัวชั้นสอบสวนต่อจากราชฎีโดยตรง

คำถามที่ ๘.

ผู้ต้องหาจะขอสิทธิด้วยความเต็มใจ หรือ จะให้การว่าไม่ประสงค์และไม่อนุญาต ในการที่เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมต้องปฏิบัติ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ ได้หรือไม่

ตอบ

(๑) พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เป็นกฎหมายมหาชน มีเจตนามุ่งปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ของผู้ต้องหาในชั้นจับกุม ขณะเดียวกันก็เป็นบทบัญญัติในการป้องกันและปราบปรามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดเกี่ยวกับ การกระทำการทรมาน กระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือกระทำให้ผู้ต้องหาสูญหาย จึงเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยตรง ดังนั้นบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการ

ทรมานฯ จึงเป็น "หน้าที่" ตามที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติยกเว้น มีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด เช่น มีเหตุสุดวิสัยเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงจะงดเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติ เป็นต้น

(๒) ด้วยเหตุดังกล่าว บทบัญญัติ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มิใช่ "สิทธิ" ของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับ ฉะนั้นไม่ว่าผู้ต้องหาจะประสงค์หรือไม่ประสงค์ให้เจ้าพนักงานตำรวจปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ หรือไม่ก็ตาม เจ้าพนักงานผู้จับกุมหรือเจ้าพนักงานตำรวจก็ยังคงมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ อยู่เช่นเดิม

คำถามที่ ๙.

กรณีเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับของพนักงานสอบสวน สภ.เมืองเชียงใหม่ ได้ในเขตพื้นที่ของพนักงานสอบสวน สภ.เมืองระยอง กรณีเช่นนี้ต้องดำเนินการบันทึกภาพและเสียง ตลอดจนแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ ตลอดการเดินทางหรือไม่

ตอบ

(๑) การจับผู้ต้องหาตามหมายจับ ไม่ว่าจะเป็หมายจับที่พนักงานสอบสวนร้องขอให้ศาลออก หรือหมายจับที่ศาลออกเองทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา ต้องมีการ "ควบคุม" ตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวนหรือศาล ฉะนั้น เจ้าพนักงานผู้จับต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓

(๒) เมื่อมีการจับผู้ต้องหาตามหมายจับของพนักงานสอบสวน สภ.เมืองเชียงใหม่ ได้ในเขตท้องที่ของพนักงานสอบสวน สภ.เมืองระยอง ผู้จับกุมต้อง "ควบคุมตัว" ผู้ต้องหา นำส่งพนักงานสอบสวน สภ.เมืองเชียงใหม่ทันที หรือ หากเป็นเวลากลางคืนหรือมีเหตุต้องฝากควบคุมผู้ต้องหาไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน สภ.เมืองระยอง เจ้าพนักงานผู้จับกุมต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ ดังนี้

ก. นับแต่เวลาที่ "จับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหา" ณ ท้องที่ สภ.เมืองระยอง ไปจนถึงที่ทำการของ พนักงานสอบสวน สภ.เมืองระยอง เพื่อลงบันทึกประจำวัน การจับกุม ต้องบันทึกภาพและเสียงในการจับกุมและควบคุม โดยการบันทึกภาพและเสียงในการจับกุมและ

ควบคุมจะสิ้นสุดลง หากพนักงานสอบสวน สภ.เมือง เชียงใหม่มารับตัวผู้ต้องหาโดยตรง หรือ พนักงานสอบสวน สภ.เมืองระยอง เป็นผู้ส่งตัวผู้ต้องหาไปให้ พนักงานสอบสวน สภ.เมืองเชียงใหม่ด้วยตนเอง

ข. แต่หากผู้จับกุม ต้องรับและควบคุมตัวผู้ต้องหา ไปส่ง พนักงานสอบสวน สภ.เมืองเชียงใหม่ นับแต่เวลาที่ "ควบคุมตัวผู้ต้องหา" ออกจาก สภ.เมืองระยอง ระหว่าง เดินทางไป สภ.เมืองเชียงใหม่ เพื่อมอบตัวผู้ต้องหาให้แก่ พนักงานสอบสวน สภ.เมืองเชียงใหม่ ต้องเริ่มบันทึก ภาพและเสียงในการจับกุมและควบคุมอีกครั้ง

ค. เหตุผลเพราะห้วงเวลาที่ผู้ต้องหาอยู่ในความ ควบคุมของผู้จับกุม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปราม การทรมานฯ ต้องการคุ้มครองป้องกันมิให้ผู้ต้องหาถูก ผู้จับกุมกระทำการทรมาน กระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือกระทำให้ผู้ต้องหา สุขหาย

คำถามที่ ๑๐.

การบันทึกภาพและเสียงในการจับกุมและควบคุมผู้ต้องหา ที่เป็นเด็กหรือเยาวชนตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปราม การทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ จะเป็นการกระทำ ที่ขัดต่อ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๗๖ ที่บัญญัติว่า "เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหา ว่ากระทำความผิด ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมเด็ก หรือเยาวชน หรือพนักงานสอบสวนจัดให้มีหรืออนุญาต ให้มีหรือยินยอมให้มีการถ่ายภาพหรือบันทึกภาพเด็กหรือ เยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่เพื่อประโยชน์ ในการสอบสวน

ตอบ

(๑) บทบัญญัติ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๗๖ กำหนดห้ามมิให้ถ่ายภาพหรือบันทึกภาพเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครอง สิทธิเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ย่อมหมายความว่า การบันทึกภาพและเสียงเด็กหรือ เยาวชนที่เป็นผู้ต้องหา เพื่อประจาน เผยแพร่ หรือ นำไป ดำเนินการอื่นใด ที่กระทบต่อตัวเด็กหรือเยาวชนโดยตรง เช่น การนำภาพและเสียงของเด็กไปเสนอข่าว เป็นต้น ย่อมไม่อาจกระทำได้ เพราะเป็นการละเมิดสิทธิของเด็ก หรือเยาวชน แต่ในทางกลับกัน หากการบันทึกภาพและ เสียงของเด็กหรือเยาวชน เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน และพิจารณาคดีของศาล หรือ เพื่อมิให้เด็กหรือเยาวชน ถูกกระทำการทรมาน ถูกกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือกระทำให้เด็ก

หรือเยาวชนที่เป็นผู้ต้องหาสุขหายอันเป็นการบันทึก ภาพและเสียงเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและปกป้อง ความเป็นมนุษย์ของเด็กหรือเยาวชน โดยมิได้มีการนำ ไปเปิดเผยแพร่ประจานเด็กหรือเยาวชนแต่อย่างใด ประกอบกับ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เป็นกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์ในระดับเดียวกับ พ.ร.บ. ศาลเยาวชนฯด้วยแล้ว

(๒) ดังนั้นการบันทึกภาพและเสียงของเด็กหรือ เยาวชนที่ถูกจับกุมและควบคุม ตาม พ.ร.บ.ป้องกัน และปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ เป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเด็กและเยาวชนโดยตรง เป็นประโยชน์ต่อระบบงานยุติธรรมทางอาญามากกว่า ผลเสียที่จะเกิดแก่ตัวเด็กหรือเยาวชน ดังนั้นจึงไม่ขัดต่อ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๗๖

คำถามที่ ๑๑.

กรณีเจ้าพนักงานผู้จับพบเห็นผู้ต้องหาคำผิดซึ่งหน้า กระทั่งหันในทันทีทันใด จึงเข้าจับกุมโดยไม่ได้บันทึกภาพ และเสียงขณะจับกุม ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปราม การทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ สามารถทำได้หรือไม่

ตอบ

(๑) กรณีเจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นผู้ต้องหาคำผิด ซึ่งหน้าอย่าง "กะทันหัน" "ในทันทีทันใด" หากต้องหา กล้อง หรือต้องเปิดกล้อง หากคนมาถ่ายภาพและเสียง ก่อนที่จะเข้าจับกุม หรือต้องดำเนินการอื่นใดเพื่อให้มีการ บันทึกภาพและเสียงก่อนเข้าทำการจับกุม อาจไม่ทันการ หรืออาจทำให้ผู้ต้องหาหลบหนีไปก่อนได้ จึงเข้าจับกุม ผู้ต้องหาในทันที โดยไม่ได้บันทึกภาพและเสียงขณะจับกุม กรณีเช่นนี้เห็นได้ชัดว่ามีเหตุที่ไม่อาจคาดหมายได้และ มาตรฐานการคิดและตัดสินใจของวิญญูชนคนทั่วไป ก็เห็นได้ว่าไม่อาจหรือไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงขณะ เข้าจับกุมได้แน่แท้ ถือเป็น "เหตุสุดวิสัย" อันเป็นข้อยกเว้น ที่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงขณะเข้าจับกุมผู้ต้องหา ได้ กรณีเช่นนี้เจ้าพนักงานผู้จับหรือเจ้าพนักงานตำรวจ ได้รับทราบยกเว้น ไม่จำเป็นต้องบันทึกภาพและเสียงขณะ เข้าจับกุมแต่เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าพนักงานผู้จับกุม ต้องดำเนินการ ๒ ประการ ดังนี้

ก. ต้องบันทึกเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถบันทึกภาพ และเสียงขณะเข้าจับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหาในโอกาส แรกไว้ในบันทึกรายละเอียดข้อมูลของผู้ต้องหาที่ถูกจับกุม หรือควบคุม

ข. เมื่อเหตุสุดวิสัยนั้นได้ผ่านพ้นไปแล้วต้องมี การบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องขณะควบคุมตัว

ผู้ต้องหาล้างพนักงานสอบสวนดำเนินคดี เช่น หลังจากที่จับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหาได้ ณ สถานที่เกิดเหตุแล้ว อาจมีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ ขณะนั้น แต่ขณะที่พาตัวผู้ต้องหาไปควบคุม ณ สถานที่ของเจ้าพนักงานผู้จับกุมเพื่อทำบันทึกการจับกุมหรือสืบสวนขยายผล เช่น ศูนย์ปฏิบัติการสืบสวน ห้องซักถาม ห้องควบคุมก่อนส่งตัวให้พนักงานสอบสวน หรือเซฟเฮ้าส์ของฝ่ายสืบสวน ฯลฯ ในการควบคุมตัวผู้ต้องหาที่ต่อเนื่องมานี้ถือว่า เหตุสุดวิสัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว และ เจ้าพนักงานผู้จับมีโอกาสที่จะบันทึกภาพและเสียงผู้ต้องหา ระหว่างที่อยู่ในความควบคุมของตนเองได้แล้ว จึงต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ โดยทันที

คำถามที่ ๑๒.

กรณีเจ้าพนักงานผู้จับกุมและควบคุมผู้ต้องหา ไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ จะมีความผิดหรือไม่

ตอบ

(๑) พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เป็นกฎหมายระดับประมวลกฎหมาย เทียบได้กับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา และหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมและควบคุมผู้ต้องหา มี "หน้าที่" ในการดำเนินการตาม มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ โดยตรง หากเจ้าพนักงานผู้จับกุม "ละเว้น" ไม่ดำเนินการอาจส่งผลทางคดีดังนี้

ก. พยานหลักฐานที่มีการจัดทำในชั้นจับกุม เช่น คำให้การผู้ต้องหาชั้นจับกุม พยานหลักฐานอื่นที่ได้มาจากคำให้การชั้นจับกุมโดยเฉพาะ ของกลางที่อ้างว่ายึดได้จากตัวผู้ต้องหา ย่อมมีน้ำหนักน้อย หรือไม่มีน้ำหนัก ให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณา หรือบางพฤติการณ์อาจทำให้การจับกุมไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจควบคุมและฝากขังผู้ต้องหาในบางกรณี

ข. พนักงานอัยการอาจไม่รับสำนวนการสอบสวนไว้พิจารณา เพราะจุดเริ่มต้นแห่งคดีหรือจุดเริ่มต้นในการสอบสวนไม่ถูกต้องโดยการจับปฏิบัติไม่ครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

ค. หากมีข้อเท็จจริงว่า ผู้จับกุม "จงใจ" ที่จะไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ต้องหา กระบวนการสอบสวนหรือประชาชนสูญเสียเข้าข่ายถูกตีความว่าเป็นการกระทำ

ผิดฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติให้ปฏิบัติโดยมิชอบตาม ป.อาญา มาตรา ๑๕๗ ได้

คำถามที่ ๑๓.

พนักงานสอบสวน ต้องบันทึกภาพและเสียงผู้ต้องหา ขณะควบคุมตัวที่สถานีตำรวจหรือต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือไม่

ตอบ

(๑) ในชั้นหลังจากจับตัวผู้ต้องหาจากเจ้าพนักงานผู้จับกุมไว้ทำการสอบสวน จะเห็นได้ว่า ผู้ต้องหา มีสิทธิให้พนักงานสอบสวนจัดหาหรือแจ้งต่อญาติหรือทนายความให้ทราบถึงสถานที่ควบคุมตัวไว้ทำการสอบสวน และผู้ต้องหา มีโอกาสได้พบและปรึกษากับทนายความเป็นการส่วนตัว และผู้ต้องหา มีสิทธิได้รับการเยี่ยมจากญาติ หรือผู้ที่ผู้ต้องหาไว้วางใจได้ การควบคุมตัวผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนเริ่มเข้าสู่การนับระยะเวลาควบคุมตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๗ เป็นต้น ประกอบกับสถานที่ควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน เป็นสถานที่ที่มีที่ตั้งและทราบแน่ชัด เช่น สถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ หรือสถานีตำรวจท้องที่ของพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบ มีผู้บังคับบัญชาตรวจห้องควบคุม มีเจ้าหน้าที่สืบเวรอารักขาห้องควบคุม ฯลฯ ดังนี้ การควบคุมตัวผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนจึงอยู่ในสายตาของกฎหมายแล้วนั่นเอง ย่อมเป็นการยากที่ผู้ต้องหาจะถูกพนักงานสอบสวนกระทำกรณีก่อกรรมที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือกระทำให้ผู้ต้องหาสูญหาย

(๒) ด้วยเหตุดังกล่าว พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ จึงมุ่งคุ้มครองผู้ต้องหาในชั้นแรกตั้งแต่ "ถูกจับ" ณ สถานที่จับกุม และ "ถูกควบคุม" โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับหรือเจ้าพนักงานผู้จับ ซึ่งเป็น "ช่องว่าง" ในการนับระยะเวลาควบคุมตัวผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน และศาลตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๗ และเป็นช่วงเวลาที่ผู้ต้องหาอยู่กับผู้จับกุมหรืออยู่ในเงื้อมมือของผู้จับกุมเป็นการเฉพาะ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ จึงกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมหรือเจ้าพนักงานสอบสวนผู้จับกุมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓

(๓) พนักงานสอบสวนจึงไม่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มาตรา ๒๒ หรือ มาตรา ๒๓ ระหว่างควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ทำการสอบสวน แต่อย่างใด

พระพิตน์ อิงพงษ์พิรินทร์^(๑)

สวัสดีครับ สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

ตามที่ **สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา** ได้กำหนดวันสอบปากเปล่า ครั้งที่ ๑ สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ในวันอาทิตย์ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ โดยมีผู้เข้าสอบจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๕ คน นั้น ในการนี้มีผู้สอบผ่านทั้งสิ้น จำนวน ๑๘๔ คน และมีผู้เลื่อนเข้าสอบปากเปล่า จำนวน ๑ คน ผมจึงขอแสดงความยินดีกับทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขณะนี้ **ศูนย์หนังสือเนติบัณฑิตยสภา** ได้เปิดให้บริการสั่งซื้อหนังสือทางออนไลน์แล้ว สมาชิกท่านใดสนใจสามารถเข้าชมรายการหนังสือที่ศูนย์หนังสือเนติบัณฑิตยสภาจัดจำหน่าย และกดสั่งซื้อได้ทางเว็บไซต์ <http://bookstore.thethaibar.or.th> หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗ ต่อ ๑๑๑ และ ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๖

สำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ได้เปิดรับสมัคร นายความ เพื่อเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็น **นายความอาสาของสำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา (ส.ช.น.)** แทนนายความอาสาชุดปัจจุบันที่จะครบวาระการปฏิบัติหน้าที่ในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘ นายความท่านใดสนใจ สามารถขอรับและยื่นใบสมัครพร้อมเอกสาร **ตั้งแต่วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๗** ได้ที่สำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายฯ ชั้น ๑ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ในวันจันทร์ – วันเสาร์ เวลา ๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. **สอบสัมภาษณ์ ในวันพฤหัสบดีที่ ๙ และวันศุกร์ที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘** เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องบรรยายรพีพัฒนศักดิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา (สถานที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง โปรดติดตาม) หากมีข้อสงสัย สามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑ – ๗ ต่อ ๑๐๔,๑๐๘ หรือ ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๑

ประกาศสำนักอบรมศึกษากฎหมายฯ เรื่อง งดบรรยายภาคปกติและภาคค่ำ ภาคสอง สมัยที่ ๗๗

- วันพฤหัสบดีที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๗ (วันพ่อแห่งชาติ)
- วันอังคารที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗ (วันรัฐธรรมนูญ)
- วันจันทร์ที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๗ (วันหยุดราชการเพิ่มเป็นกรณีพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรี)
- วันอังคารที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ (วันสิ้นปี)
- วันพุธที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๘ (วันขึ้นปีใหม่)
- วันพุธที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ (วันมาฆบูชา)

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดพิธีถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๗

วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๐.๓๐ น. ว่าที่ร้อยตรีถวัลย์ รุยาพร เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา เป็นประธานในพิธีฯ และกล่าวคำถวายพระพรชัยมงคลเบื้องหน้าพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา องค์ประธานกิตติมศักดิ์กองทุนพัชรกิติยาภา เพื่อการศึกษากฎหมาย เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๗ เพื่อแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และน้อมสำนึกในพระกรุณาธิคุณของพระองค์ท่านที่ทรงมีต่อสำนักอบรมศึกษากฎหมายฯ เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ บริเวณโถงชั้น ๑ อาคารเนติบัณฑิตยสภา โดยมีผู้อำนวยการกองบริการ ผู้อำนวยการกองคลัง และพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ร่วมถวายพระพรชัยมงคลในโอกาสนี้ด้วย

บรรณาธิการแถลง

วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี เป็นวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และได้ถูกกำหนดให้เป็น "วันพ่อแห่งชาติ" ด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีและเกิดคุณพระเกียรติพระองค์ท่านในฐานะพระบิดาของปวงชนชาวไทย เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงบทบาทสำคัญของพ่อที่มีต่อครอบครัวและสังคม และเป็นโอกาสที่ดี ที่ลูกจะได้แสดงความรักและกตัญญูแก่พ่อแม่ ดังนั้น วันพ่อแห่งชาติจึงเป็นวันสำคัญวันหนึ่งที่ช่วยให้ครอบครัวได้อยู่ร่วมกัน ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

จุฬาราชมนตรีบัณฑิตยสภาฉบับ "วันพ่อแห่งชาติ" นี้ขอเริ่มด้วยบทความเนื่องจากปก ๕ ธันวาคม วันพ่อแห่งชาติ โดย ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง ผลของการทำสัญญาประนีประนอมยอมความกรณีลูกหนีถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด โดย สุจิตราแสงสายัณห์หรือกัญญาสกุล กล่าวถึงหน่วยงานราชการแห่งหนึ่งขอหาหรือกรณีการที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด แห่งหนึ่งได้เข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความในขณะที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วโดยไม่ปรากฏว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้เข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความแทนห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น เช่นนี้จะมีผล ทางกฎหมายต่อสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว และต่อสัญญาเช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารฯ และสัญญาเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ฯ ที่ทำขึ้นใหม่ภายหลัง หรือไม่ อย่างไร, เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง เจตนาทุจริตในความผิดฐานลักทรัพย์กับการกระทำ ที่ควบคุมมิให้ผู้เสียหายที่เป็นลูกหนีเบิกเงินจากบัญชีเงินฝาก โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ มนต์ชัย ชนิทรลีลา และณทัต นพรัตน์ กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓/๒๕๖๖, บทความภาษาอังกฤษ สำหรับนักกฎหมาย โดย วิภา อนันตสมบุรณ์ และสิริสิทธิ์ อนันตสมบุรณ์ เสนอเรื่อง กลยุทธ์ การเตรียมตัวสอบภาษาอังกฤษสำหรับตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ตอนที่ ๑ (Effective Strategies to Prepare for the English Examination : Assistant Judge Position (Part 1)) บทความ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย:วิธีการตอบและตัวอย่างข้อสอบการแข่งขัน ตอบปัญหากฎหมายระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ตอนที่ ๑ โดย รวินท์ ชัยภักดิ์ภักดิ์ บทความ ถาม-ตอบ การบังคับใช้ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकบุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตอนจบ) โดย ดร.สันติ ศิวทองคำ ปิดท้ายด้วย มุมข่าว โดย พิระพัฒน์ อังพงษ์พันธ์

พบกันใหม่เดือนมกราคม
นภลีนี ยุติธรรมดำรง